

Heimo Lampi.

Ritva Hyöky.

MR 2, Nordin ja Storbacka.

Christer Boucht.

Heimo Lampi.

Uno Fagernäs.

Sururisti. Alikersantti Bengt Finnilä, s. 26.10.1921 haavoitui Syvärillä 16.6.1944, sirpale rasiassa. Kuoli 14.7.1944, Sotasairaala 27, Vaasa.

Vaasan Sotaveteraanimuseossa harvinainen kunniamerkinäyttely

Vaasan Sotaveteraanimuseossa on 30.1.–29.5.2011 esillä suomalaisia kunniamerkkejä ja niiden saajia, ansioituneita pohjalaisia veteraanisukupolven edustajia käsittelevä erikoisnäyttely. Näyttely on avoinna sunnuntaisin klo 14–16 ja ryhmille sopimuksen mukaan (varaukset Per-Erik Fant, puh. 0500 861 094). Museon osoite on Kirkkopuistikko 22 A, 65100 Vaasa.

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n 30-vuotisjuhlapäivänä Tamminuntaina 30.1.2011 avattiin killan ylläpitämässä Vaasan Sotaveteraanimuseossa suomalaisia kunniamerkkejä käsittelevä erikoisnäyttely. Näyttelyssä esitellään kattavasti sekä viralliset valtiolliset eri ritarikuntien kunnia- ja ansio-merkit että muun isänmaallisen toiminnan ja valtakunnallisen luonteen omaavien yhteisöjen merkit.

Sotien ajalta on peräisin myös eräitä saksalaisia kunniamerkkejä, mm. rautaristin ja Kotka-ritarikunnan eri luokkien merkkejä. Kunniamerkin lisäksi näyttelyaineistoon kuuluu merkkeihin liittyvää oheistietoutta: ritarikuntia, kunniamerkkien keskinäistä järjestystä sekä niiden käyttöä ja kantamista käsittelevät esittelykansiot.

Kunniamerkit ovat esillä niiden saajien mukaisesti ryhmiteltyinä kokonaisuuksina. Esillä on yli sadan pohjalaisen veteraanisukupolven vaikuttajan kunniamerkit, sekä heidän sotien aikaisista tai myöhemmistä siviiliansioista saamansa merkit. Jokaiseen esillä olevaan henkilöön liittyy lyhyt henkilötietolomake. Näyttely saa näin myös historiallista ulottuvuutta ja

on samalla kunnianosoitus veteraanimme työlle.

Näyttelyn vanhimmat merkit ovat 1900-luvun alusta, jääkäriajalta sekä Vapaussodan ja sitä seuranneiden Karjalan ja Aunuksen heimosotien ajalta. Jääkäreitä on mukana seitsemän, joista kaksi kenraalia: Uno Fagernäs ja Väinö Väinö. Killan toimialueen viidestä Mannerheim-ristin ritarista mukana ovat Arvid Nordin ja Harald Storbäck. Lotat ovat edustettuna usealla kokoelmalla. Näistä upein on hovioikeudenpresidentti Ritva Hyökyn hieno merkkikokoelma. Korkea-arvoisten valtiollisten merkkien rinnalla Hyökyn koko-

elmassa ovat hänen sota-ajan ansioista saamansa lukuisat merkit, mm. kahdesti myönnetty Punaisen Ristin tunnuskunni varustettu 1 lk. Vapaudenmitali.

Maaherra K.G.R. Ahlbäckin, hävittäjälentäjä ja hovioikeudenpresidentti Heimo Lampin sekä ruotsalaisten vapaaehtoisjoukkojen komentajan, everstilutnantti Martin Erikssonin merkkikokoelmat ovat myös vaikuttavia. Kuva-kooste kunniamerkinäyttelystä on nähtävissä osoitteessa <https://picasaweb.google.com/itvirtanen/Kunniamerkit>.

Samasta perheestä tai suvusta on monesti useita edustajia. Ho-

vioikeudenneuvos Harald Boucht ja asianajaja Christer Boucht, isä ja poika, ovat ainakin kaikille vaasalaisille hyvin tuttuja. Harald Boucht oli tärkeässä roolissa Vapaussodan aikana ja hänet tunnettiin Mannerheimin hyvänä ystävänsä.

Hänen saamastaan 1 lk. Vapaudenrististä kerrotaan seuraava tarina. Mannerheim katsoi Bouchtin niin ansioituneeksi, että hänelle tuli myöntää tuo korkea-arvoinen kunniamerkki. Esteeksi oli muodostua se, että Bouchtilla ei ollut sotilasarvoa ja 1 lk. Vapaudenristi edellytti vähintään majurin arvoa. Mannerheimin kerrotaan ratkaiseen ongelman ilmoittamalla, että kyseinen kunniamerkki myönnetään majuri Bouchtille. Vastaavaa luovuutta Marskin kerrotaan harrastaneen myöhemminkin.

Christer Boucht tuli tunnetuksi mittavasta toiminnastaan sotainvalidijärjestöissä sekä Grönlantiin ja napa-alueille suuntautuneista tutkimusmatkoistaan, joista hän on kirjoittanut myös lukuisia kirjoja. Christer Bouchtilta on näyttelyssä 19 eri merkkiä. Tavallisesti hän käytti näistä vain arvokkaimpia, viittä Vapaudenristiä.

Näyttelyn jokaiseen kunniamerkkikokoelmaan liittyy oma tarinansa. Erityisesti sota-ajan merkkien taustalla on usein jokin sankaritako. Mutta siellä voi olla myös surua ja murhetta. Näin on erityisesti erään merkkiryhmän, kaatuneiden sotilaiden leskille ja äideille myönnettyjen Vapaudenristin sururistien kohdalla. Näyttelyyn tutustuvat voivat kuulla ainakin osan näistä tarinoista museossa toimivilta oppailta.

teksti Ilkka Virtanen,
kuvat Raimo Latvala

Rudolf Renvall.